

Библиотеката по биомедицина и Националният антропологичен музей към Института по експериментална морфология, патология и антропология с музей

Нина Георгиева

Библиотеката по биомедицина се намира в Института по експериментална морфология, патология и антропология с музей (ИЕМПАМ), създаден на 1 юли 2010 г. като приемник на Института по експериментална морфология и антропология с музей и Института по експериментална патология и паразитология.

Библиотеката по биомедицина е многоотраслова с основна тематика на комплектуване биологични науки. Тя е филиал на Централната библиотека на БАН. Основната ѝ задача е изграждането и организацията на библиотечен фонд за библиографско-информационно обслужване с българска и чуждестранна литература на научните работници на ИЕМПАМ, както и читатели от институти със същата тематична насоченост.

Библиотеката е създадена през 1978 г. като самостоятелно научно звено към Единния център по биология чрез сливане на библиотеката към Института по морфология при БАН (1953 г.), библиотеката към Института по обща и сравнителна патология при БАН (1948 г.), и библиотеката към Централната лаборатория по хелминтология при БАН (1954 г.). През 1994 г. към нея се присъединява и фондът на библиотеката на Централната лаборатория по проблемите на регенерацията.

Целта на библиотеката е да предоставя на читателите актуална литература в областта на научната им работа и интереси. Затова комплектуването на библиотечните науки е насочено към следните профили: анатомия, ембриология, хистология, цитология, имунология, морфология, клетъчна биология, клетъчни взаимодействия и междуклетъчни контакти, неврохимия, невроморфология; антропология; обща, сравнителна и експериментална патология; левкози по птици и бозайници, ултраструктури, хистология и

биохимия на неоплазиите, онкогенни вируси, имунология на туморите и левкемиите, цитология, цитохимия и електронна микроскопия; обща, медицинска и ветеринарно-медицинска паразитология, фитохелминтология, фауна и систематика на паразитите, екология на паразитите, биохимия, имунология, патоморфология и патобиохимия при паразитози по рибите.

Комплектуването на фонда се осъществява чрез покупка, абонамент, книгообмен и дарение. В библиотеката се съхраняват издания, дисертации, автореферати на сътрудниците на ИЕМПАМ-БАН, както и книги от личните библиотеки на чл.-кор. проф.

Константин Матов, чл.-кор. проф. Димитър Каданов и ст.н.с. Елена Димитрова. Библиотеката притежава архива на спрялото издание Experimental pathology and parasitology, както и всички броеве на издаваното от ИЕМПАМ списание Acta morphologica and anthropologica.

Библиотеката предлага достъп до онлайн бази данни: SCOPUS, ScienceDirect, EBSCOhost, Thomson Reuters, SPRINGER. Така информационните възможности на библиотеката се увеличават.

В библиотеката се поддържат азбучен, систематичен и топографски каталог на книгите и периодичните издания. През 2008 г. започна въвеждането на фонда в онлайн каталог с помощта на ALEPH500. Това позволява читателите по-лесно и по-бързо да достигат до фонда на библиотеката.

Библиотеката по биомедицина участваше в Проекта за ретроконверсия на фондовете на библиотеките учредителки на фондация „НАБИС”. Главната цел на проекта НАБИС (Национална академична библиотечно-информационно система) е създаването на единен своден онлайн каталог на академичните библиотеки в България.

Друго важно звено в Института по експериментална морфология, патология и антропология с музей е Националният антропологичен музей (НАМ).

Музеят е създаден през март 2007 г. и се намира в София на бул. “Цариградско шосе” № 73 (помещава се на първия етаж в сградата на ИБИР-БАН). НАМ е уникална научна, културна и образователна институция, която прави обществено достойни натрупания от десетилетия, известни единствено на тесен кръг специалисти антропологични знания за населението, живяло по нашите земи. Откриването на музея се дължи на големия интерес, предизвикан от пътуващата изложба „Човекът в миналото”, която представя работата и изследванията на учените от секция антропология и анатомия към ИЕМПАМ-

БАН. В постоянната експозиция в хронологичен ред (от Неолита до Възраждането), на фона на данните за историческото и културното развитие и за религиозните схващания през различните епохи, са представени физическите типове хора, сведения за заболяванията и травмите, оставили следи върху костите им, за лечебните и ритуалните въздействия върху тях. Най-ранно датираните експонати са на възраст 8 хиляди години. Изложени са уникални експонати, които представят практикуваните по нашите земи изкуствена деформация на черепа и хирургични трепанации на черепа – символични и реални. Същотак са представени реконструкции на погребения тип „хокер“ и християнско погребение. Визуализирани са определени образи от различни епохи чрез пластична антропологична реконструкция на главата по черепа, като сред най-известните са на „Тракийската принцеса“ от Враца (IV в. пр. Хр.), чъргубиля Мостич (X в.), царете Самуил (XI в.) и Калоян (XIII в.), на възрожденците Г. С. Раковски, Любен Каравелов, Захари Стоянов и още много други. Към музея е изградена Национална костница, където се съхранява антропологически материал от различни археологически обекти на територията на страната.

Снимки: Емилия Волева